



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 315/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Janou Liptákovou, advokátkou, Krmanova 1, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 21C/85/2025-47 z 11. septembra 2025 a uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 10Co/1/2026-88 z 22. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutými rozhodnutiami okresného a krajského súdu o neodkladnom opatrení, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je spoluvlastníkom (aj vlastníkom) nehnuteľností v areáli bývalého roľníckeho družstva v katastrálnom území [REDACTED]. Cez parcelu č. [REDACTED] reg. [REDACTED], ktorá je v spoluvlastníctve sťažovateľa, žalobcu v 2. rade a ďalších osôb, prechádza pozemná spevnená cesta, ktorá je zároveň prístupovou cestou k nehnuteľnostiam oboch žalobcov.

3. Okresný súd napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému sťažovateľovi uložil povinnosť umožniť žalobcovi v 1. rade prístup ku nehnuteľnosti sprístupnením brány postavenej na parcele č. [REDACTED] a čiastočne odstrániť plechové oplotenie vedúce popred nehnuteľnosť žalobcu v 1. rade, ďalej uložil sťažovateľovi povinnosť umožniť žalobcom nerušený prechod peši a prechod a prejazd motorovým aj nemotorovým vozidlom cez parcelu č. [REDACTED].

povinnosť zdržať sa umiestnenia akýchkoľvek prekážok na parcele č. ■■■■, ktoré by bránili žalobcovi v 1. rade v prístupe k budove a prechode a prejazde žalobcu v 2. rade. Zároveň okresný súd poučil sťažovateľa o možnosti podania žaloby o náhradu škody, ak by mu neodkladným opatrením nejaká vznikla, či žaloby o zrušenie neodkladného opatrenia alebo inej žaloby.

4. Okresný súd pri nariadení neodkladného opatrenia vychádzal predovšetkým z predložených listov vlastníctva, z toho, že oplotenie bolo sťažovateľom postavené bez príslušného povolenia a oboznámenia ostatných spoluvlastníkov, ako aj skutočností, že vzťahy medzi žalobcami a právnou predchodkyňou sťažovateľa už boli neodkladným opatrením riešené do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom sp. zn. 12C/75/2023 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré bolo pre späťvzatie žaloby právoplatne zastavené. Vzhľadom na to, že na sťažovateľa previedla svoj spoluvlastnícky podiel jeho matka a situácia ohľadom cesty sa opakovala, bolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenie. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v bode 8 uviedol, že „... *nie je potrebné ukladať žalobcom povinnosť podať nejakú žalobu, pretože neodkladné opatrenie môže trvať aj neurčitý čas a vyrieši existujúcu situáciu a zabezpečí právo prechodu a prístupu k nehnuteľnostiam - parcelám a budove žalobcov, ako aj ostatných osôb, tak ako to bolo doteraz a tak ako predtým rovnako rozhodol Okresný súd Humenné pod sp. zn. 7C/14/2024 v spojení s rozhodnutím odvolacieho Krajského súdu v Prešove...*“.

5. Krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu potvrdil a uviedol, že správne vyhodnotil splnenie podmienok pre vydanie neodkladného opatrenia a s jeho odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil. Odvolací súd zdôraznil, že potreba naliehavosti vyplývala z opakujúceho sa konania, ktoré bránilo žalobcom v prístupe a prejazde k ich nehnuteľnostiam aj postavením plotu ako nelegálnej stavby a bez vedomia ostatných spoluvlastníkov, čo sťažovateľ v konaní nepoprel. Sťažovateľ nepoprel ani to, že parcela č. ■■■■ v minulosti slúžila na prechod a prejazd. Ďalej krajský súd uviedol, že veľkosť spoluvlastníckych podielov z hľadiska nariadenia neodkladného opatrenia nemá význam a že je na samotných stranách sporu, aby boli vo veci usporiadania vzájomných vzťahov aktívni.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že formulácia povinností uložených napadnutým uznesením okresného súdu nepredstavuje krátkodobú procesnú úpravu, ale stabilný režim užívania cudzieho pozemku bez súhlasu vlastníka, a zároveň súdy neuložili žalobcom povinnosť podať v určitom čase žalobu. Súdy žiadnym spôsobom nevymedzili nevyhnutný priestor, cez ktorý má byť žalobcom umožnený prechod a prejazd cez parcelu č. ■■■■.

7. Sťažovateľ ďalej namieta, že v jeho neprospech bolo *de facto* zriadené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ale bez náhrady, čo považuje za neprimerané obmedzenie vlastníckeho práva, navyše v neprimeranom rozsahu.

8. Napokon namieta, že súdy nezohľadnili kvalitatívne odlišné právne postavenie žalobcov vo vzťahu k parcele č. ■■■■ a priznali im totožné práva zasahujúce do jeho vlastníckeho práva. Žalobca v 1. rade nie je spoluvlastníkom uvedenej parcely, a teda mu nesvedčí žiadne priame vecné právo, ktoré by odôvodňovalo právo vstupu, prechodu či prejazdu cez cudzí pozemok. Podiel

žalobcu v 2. rade predstavuje iba 6,19 % z celej výmery, preto nemôže obmedziť výrazne väčšinového vlastníka spôsobom, ktorý zvolili všeobecné súdy.

9. Podľa sťažovateľa sa okresný ani krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadali s existenciou alternatívneho prístupu k nehnuteľnostiam žalobcov, resp. v danom prípade bolo potrebné zohľadniť objektívnu nevyhnutnosť od subjektívnej preferencie. Sťažovateľ konštatuje, že všeobecné súdy sa s jeho námietkami v odôvodneniach napadnutých rozhodnutí nevysporiadali spôsobom, ktorý by zodpovedal ústavným požiadavkám.

10. Sťažovateľ označil celý súdny proces za procesne nepredvídateľný a v rozpore s princípom rovnosti zbraní. Uvedené odôvodňuje tým, že žalobcovia pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nezaplatili súdny poplatok, okresný súd vydal napadnuté uznesenie 11. septembra 2025 a až 16. septembra 2025 vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku a uviedol, že v prípade nezaplatenia konanie zastaví. Žalobcovia súdny poplatok zaplatili až po opakovanej výzve súdu a nadobudnutí právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. O porušení základných práv a slobôd sťažovateľa ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresného súdu bol na jeho odvolanie príslušný rozhodnúť krajský súd. Ústavná sťažnosť je tak proti uzneseniu okresného súdu podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná, a preto bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

12. Vzhľadom na to, že predmetom preskúmania má byť napadnuté uznesenie krajského súdu, ústavný súd sa zaoberal tým, či sa sťažovateľ nemohol domáhať preskúmania namietaného rozhodnutia v rámci sústavy všeobecného súdnictva a či nemal k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorým ešte mohol zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

13. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Predpokladom prípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 420 CSP je teda povaha napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré musí byť rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

14. Rozhodujúcim kritériom, či v prípade rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, je to, či v okolnostiach prípadu bolo možné nariadením neodkladného opatrenia dosiahnuť trvalú úpravu pomerov. Odpoveď na túto otázku je v právomoci všeobecného súdu a prejaví sa v tom, či navrhovateľovi neodkladného opatrenia uloží povinnosť podať žalobu vo veci samej (§ 336 ods. 1 CSP), alebo stranu, ktorej neodkladným opatrením uložil určitú povinnosť, poučí, že môže podať žalobu vo veci samej (§ 337 ods. 1 CSP). V prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (I. ÚS 446/2025, IV. ÚS 12/2026).

15. V danom prípade bol predmetom konania návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia, na ktorý nenadväzovala samostatná žaloba vo veci samej, preto právoplatnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu bolo toto konanie o návrhu žalobcov ukončené. Okresný súd pritom v dôvodoch napadnutého uznesenia explicitne vyjadril zámer nariadeným neodkladným opatrením dosiahnuť dlhodobú úpravu pomerov medzi sporovými stranami, preto žalobcom neuložil povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, ale vo vzťahu k sťažovateľovi si splnil poučovaciu povinnosť v súlade s § 337 ods. 1 CSP (bod 8 napadnutého uznesenia okresného súdu). Z textácie predmetného zákonného ustanovenia, ako aj odbornej literatúry pritom zreteľne vyplýva, že súd je povinný osobitným výrokom poskytnúť strane, proti ktorej neodkladné opatrenie smeruje, kvalifikované poučenie iba v prípadoch tých neodkladných opatrení, ktoré boli nariadené pred začatím konania a konzumujú tak vec samu (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1140.*).

16. Z obsahu podstatných námietok sformulovaných v ústavnej sťažnosti pritom vyplýva, že tieto sa týkajú kvality napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý podľa názoru sťažovateľa ponechal bez reakcie jeho zásadné argumenty obsiahnuté v podanom odvolaní, čo má mať za následok jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Nepochybne tak ide o argumentáciu obsahovo dopadajúcu na vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP napĺňajúcu dovolací dôvod podľa § 431 CSP.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti prezentoval, že vyčerpal všetky zákonné prostriedky ochrany, a preto podľa neho je jeho ústavná sťažnosť prípustná. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľ v tomto prípade mal. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu